

ئەرکەکانى زمان

بەگشتى زمانەوانان ئەرکەکانى زمان لەم چەند خالەى خوارەو دەسنیشان دەکەن:

1- زمان رینگايەكى سەرەكییە بۆ دەربىرىنى ھەست و نەست، ئەمەش بەجۆرەھا رینگا دەبیت وەك: ھاوار و بانگ و قیژە و ... ھتد.

2- زمان رینگايەكە بۆ پتەوكردنى پەيوەندى كۆمەلایەتى و بەھیزكردنى ئەم پەيوەندییە وەكو: چۆنى و رۆژ باش، كاتىكى خۆش، رۆژىكى خۆش... ھتد.

3- زمان رینگايەكە بۆ چاك كردنى بارى رۆشنىرى و رەوشت و نەھىشتنى تەنگ و چەلەمە.

4- زمان ھەمیشە رینگايەكە بۆ بزواندى مرۆف بۆ كردنى ھەموو كۆمەلەىكى چاك و خراب.

5- زمان بەكار دەھىنرى بۆ شىكردنەو و رۆونكردنەو ھى مەبەستىكى زانستى وەك: ماتماتىك و ئەندازىارى و پزىشكى... ھتد.

6- زمان رینگايەكە بۆ ھەلخەلەتاندن و دوورخستنەو ھى مرۆف لە جۆرەھا بىركردنەو بەكار دەھىنرى، بۆ نموونە: داگیركارە بەدەسەلاتەكانى جىھان ھەمیشە زمان بەكار دەھىنن بۆ شۆشتنەو ھى مېشكى مېللەتە ھەزارەكان.

7- زمان رینگايەكە بۆ بلاوكردنەو ھى بىر و باو ھى ئايىنى.

8- زمان رینگايەكە بۆ ئالوگۆركردنى بىر و رەلەناو كۆمەلەى ئادەمىزاد دا.

تايبەتمەندییەكانى زمان

سەبارەت بە تايبەتمەندییەكانى زمان، ئەوا زمان كۆمەلەىكى تايبەتمەندى ھەيە بەلام لىرەدا ھەول دەدەين چەند دانەيەكیان ديارى بكەين لەوانە :

- زمان (رەمزە) :

ئەو نیشانانەيە كە واتا مەبەستەكەي لە رېڭەي لاسايي كەردنە وەو دەردەكە وئيت، ياخود
هەندىكيان پەيوەندى ھۆي لەنيوانياندا ھەيە، ھەندىكي تريشيان لەئەنجامي رېكەوتنى
كۆمەلگا لەسەر ئەم بابەتە ديارىكراو و چەسپىنراو.
وەك (فۆرم و واتا) ، (ئاگرو دوكەل)، (نۆتەي مۇسقىقا و نیشانەكانى ھاتوچۆ، كۆترى سىپى و
چلى زەيتون و نیشانەي راست و چەوت)

- زمان (دەنگە) :

زمان لە كۆمەلگە دەنگ پىك دىت كە بەكەنالى جياوازي بۆرى ھەناسە و گەرو زمان و
بنى مەلاشو و ددانەكاندا تى دەپەرى.